

HET JONG BESLUIT 2022

Plenum (b)XL 2022

45 jaar!

BESTE POLITICUS, EXPERT, GEÏNTERESSEERDE, SYMPATHISANT VAN DE MENING VAN JONGEREN...

Op **vrijdag 6 mei** palmden jongeren voor één dag de **Kamer, de Senaat en het Vlaams Parlement** in. Dat de gemiddelde leeftijd van de parlementariërs die dag beduidend lager lag, heeft alles te maken met het project [KRAS](#). Dit is een rollen- en discussiespel waarbij honderden jongeren uit 28 verschillende KLASgroepen een jaar lang vrijwillig debatteren rond één centraal thema. Dit jaar was dat ongelijkheid, zowel op sociaal, economisch als politiek vlak, lokaal als in de wereld.

Dit **Jong Besluit van KRAS** bevat de oplossingen, ideeën en aanbevelingen van zo'n 580 jongeren over het thema ongelijkheid, zowel op nationaal als mondiaal vlak. Deze aanbevelingen zijn het resultaat van een jaartraject waarin deze jongeren debatteren vanuit verschillende invalshoeken. In aanwezigheid van politici en experts werden deze concrete beleidsaanbevelingen op Plenum (b)XL 2022 gewikt, gewogen en gestemd. Voor een glimp van de sfeer: : #Plenum22 op [Twitter](#), op [Facebook](#), op [Instagram](#).

Het KRAS traject rond het thema ongelijkheid liep over het hele schooljaar 2021-2022. In eerste instantie verdiepten de jongeren zich in verschillende standpunten in het debat rond ongelijkheid via rollenspelen. Op die manier maakten ze kennis met het thema en ontdekten ze verschillende perspectieven in dit debat. Nadien kregen de jongeren de kans hun persoonlijke mening te vormen en hierover het debat aan te gaan met lokale politici. Uitgangspunt hierbij is dat **jongeren zelf bepalen wat zij belangrijk vinden** als het gaat over ongelijkheid in de wereld.

Wij analyseerden voor u alle aanbevelingen die de jongeren deden en vatten de meest opvallende trends samen op de volgende pagina's. In elk parlement werden een aantal aspecten van ongelijkheid in de wereld besproken in 6 verschillende commissies. In de Kamer ging het over sociale vraagstukken: gezondheidszorg, onderwijs en de woon- en arbeidsmarkt. In de Senaat over economische ongelijkheid tussen bedrijven, tussen bedrijven en overheden en in bedrijven. Als laatste ging het in het Vlaams Parlement over politieke ongelijkheid: de stem van het volk en (jongeren)participatie.

Uiteraard kan u ook alle concrete en gedetailleerde aanbevelingen van de jongeren terugvinden in dit Jong Besluit van KRAS. We hopen dat u zich kan laten inspireren door het harde werk van deze jongeren, om in uw (beleids)werk ook hun visie op de toekomst mee vorm te geven.

Bij vragen of reacties, staan we u graag te woord.

KRASSE groet,

Lore, Nele, Pieter, Daphné

kras@globalink.be of 02/527.91.94

KRAS is een project van [Jeugdendienst Globalink](#) met de steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

GEZONDHEIDSZORG

COMMISSIE 1: Hoe kunnen we zorgen dat iedereen, ongeacht sociale status, evenveel kans heeft om gezond door het leven te gaan?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er verplicht een sociaal project wordt ingevoerd in de derde graad ASO, BSO, TSO, BuSO en KSO. Een sociaal project zorgt voor een breder perspectief over hoe de samenleving in elkaar zit. Zo'n project kan bestaan uit een traject van 20 à 30 uur. Jongeren kunnen hun sociaal project uitvoeren in de gezondheidssector, bijvoorbeeld in woonzorgcentra, gezondheidscentra en vluchtelingencentra. Er kan bijvoorbeeld ingezet worden op taal binnen de zorgsector.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er meer ingezet wordt op laagdrempelige toegang tot en (meertalige) communicatie binnen de gezondheidszorg. Initiatieven hebben namelijk amper een meerwaarde wanneer deze niet breed bekend zijn bij de bevolking. Mogelijke voorbeelden zijn: het jaarlijks versturen van oproepbrieven om naar de dokter te gaan, vrijwillige gesprekken van scholieren met een psycholoog op school,... Tegelijk pleiten we voor een interdisciplinaire praktijk, waarbij verschillende specialisten samenzitten. Als eerste aanspreekpunt kunnen huisartsen hier een belangrijke rol in spelen. Hierbij kan rekening gehouden worden met de diversiteit binnen onze samenleving zoals genderdiversiteit, seksualiteit en kleur. Mensen moeten kunnen connecteren met hun zorgverlener. We wijzen hierbij op het belang van interculturele bemiddelaars. Er kan ook doorverwezen worden naar specialisten buiten de praktijk omdat het niet altijd mogelijk is om alle diversiteit binnen eenzelfde praktijk te vatten. Tot slot moet er binnen de opleiding van zorgverleners oog zijn voor onder meer cultuur- en gendersensitiviteit.

STEMMING
VOOR

COMMISSIE 2: Hoe kunnen we tegemoet komen aan de gezondheidsnoden van mensen die in het land waar ze wonen, geen of moeilijker toegang hebben tot gezondheidszorg (medicatie, verzorging, ziekenhuizen,...)?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er belast wordt op vermogen en winsten van multinationals en dat dit geld gebruikt wordt in de zorgsector van het desbetreffende land waar zij gevestigd zijn.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er ingezet wordt op opleidingen in de landen zelf tot arts/verpleger én dat er in de landen zelf betere communicatie ontwikkeld wordt (o.a. met betrekking tot de ziektes die daar prominent zijn).

STEMMING
VOOR

ONDERWIJS

COMMISSIE 3: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de sociaaleconomische status van kinderen (en hun ouders) geen rol speelt in het onderwijs?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er voor elke scholengroep budget wordt vrijgemaakt vanuit de Vlaamse Overheid om veilige en algemene studeer-, rust-, en ontmoetingsruimtes te creëren. Deze ruimtes zijn plaatsen waar de nodige uitrusting aanwezig (wifi, laptops, ...). Ook de aanwezigheid van vertrouwenspersonen en/of kinder- en jongerencoaches is hier aangewezen. Dit om leerlingen zowel op emotioneel als schoolvlak te ondersteunen.

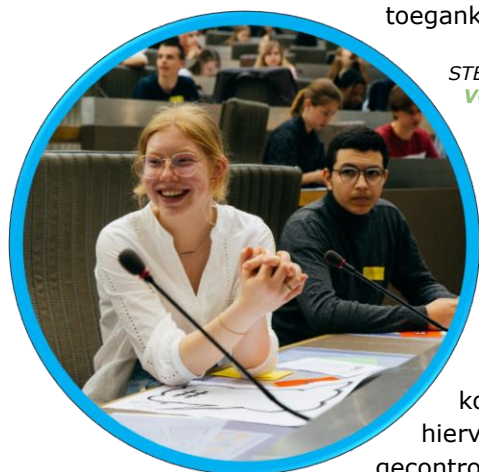
AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat scholen in de toekomst werken met huurboeken (op waarborg) in de plaats van scheurboeken. Zo kunnen scholen onderwijsfactuur drukken. Daarnaast moet er worden ingezet op de executieve functies (leren plannen, verantwoordelijk zijn omtrent schoolmateriaal, etc.). Hier wordt ook al aan gewerkt binnen de onderwijsvernieuwing. Ook in het licht van de klimaatcrisis zien we dit, in combinatie met de digitalisering, als een belangrijke bijdrage.

STEMMING
VOOR

COMMISSIE 4: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ieder kind/jongere wereldwijd de kans heeft om naar school te gaan?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat de integratie van de kindvluchtelingen bevorderd wordt. Dit op het niveau van de gemeenschappen. Dit realiseren we door de OKAN-leerlingen niet te scheiden van de andere leerlingen, maar hen meer te laten participeren aan de lessen waar taal niet het belangrijkste medium is. Om dit te bereiken is een capaciteitsverhoging van de OKAN-klassen nodig.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er op Europees niveau een grootschalige inzamelactie wordt georganiseerd. Dit als kick-off van een grootschalig project om onderwijs wereldwijd toegankelijk te maken.

STEMMING
VOOR

WOON- EN ARBEIDSMARKT

COMMISSIE 5: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen gelijke toegang heeft tot de woonmarkt?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er een verplicht een formulier wordt ingevuld, indien een persoon/familie zich kandidaat stelt voor een huur- of koopwoning, maar afgewezen wordt. Dit geldt voor heel België, maar controle hiervan gebeurt op gemeentelijk niveau. Gemeenten worden op hun beurt gecontroleerd door de gewesten. Als de reden niet correct is, moet er een bemiddeling opgestart worden en moeten er voldoende bewijzen geleverd worden. Praktijktesten kunnen dit stimuleren.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat het inkomstendossier na 10 jaar wonen in een sociale woning opnieuw geëvalueerd wordt om te zien of de sociale woning nog nodig is. Indien niet, kan er plaats worden gemaakt voor anderen.

AANBEVELING 3: Wij bevelen aan dat leegstaande kantoren en braakliggende gronden worden omgevormd tot sociale woningen. Het aanvragen van een vergunning kan bij stad of gemeente en dit kan worden gefinancierd door Wonen Vlaanderen.

STEMMING:
VOOR

COMMISSIE 6: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen gelijke toegang heeft en evenredig vertegenwoordigd wordt in alle lagen op de arbeidsmarkt?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat een eerste sollicitatieronde verplicht via een anoniem platform verloopt. Een soort sollicitatie app die je kan vergelijken met de covidsafe app. Deze wordt door de overheid ontworpen. Hulpbehoevende mensen of mensen met een beperking kunnen hierbij hulp krijgen van de VDAB.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er bij elke loononderhandeling, elk workload gesprek, elk bedrijfsvoordeel en ieder HR-kwestie een neutraal persoon aanwezig is. Deze persoon wordt afgevaardigd uit de vakbonden of uit een neutrale instelling, gekozen door de werknemer zelf.

STEMMING: VOOR

DE SENAAT - ECONOMISCHE ONGELIJKHEID

INDIVIDUELE VERSUS GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID

COMMISSIE 1: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat burgers voldoende welvarend zijn om aan hun (minimale) behoeften te voldoen?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat het openbaar vervoer goedkoper en toegankelijker wordt voor iedereen.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er een maximumfactuur wordt ingevoerd in het secundair onderwijs. Onder deze maximumfactuur vallen alle kosten die niet essentieel zijn voor het leerproces.

STEMMING
VOOR: 85
TEGEN: 15
ONTHOUDING: 8

COMMISSIE 2: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het belastingssysteem bijdraagt aan het verminderen van ongelijkheid?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat de Belgische overheid meer investeert in belastingdiensten - en de controle ervan - om belastingfraude tegen te gaan. Deze opbrengsten worden doorgesluisd naar initiatieven die streven naar gelijkwaardigheid in België en daarbuiten.

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat de Europese Unie gelijke bedrijfsbelastingen van een minimum percentage invoert in de volledige Europese Unie om bedrijfsverhuizingen tegen te gaan binnen de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA).

STEMMING
VOOR: 65
TEGEN: 13
ONTHOUDING: 26

ONGELIJKHEID TUSSEN LANDEN/BEDRIJVEN

COMMISSIE 3: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er een rechtvaardiger economisch model gecreëerd wordt?

AANBEVELING 1: We bevelen aan dat de lokale overheden, sociale organisaties en vrijwilligers de toegang tot ondersteuning voor mensen die extra zorg nodig hebben gemakkelijker maken. Dit door te streven naar een nog persoonlijker aanpak en het vergemakkelijken van de procedures.

STEMMING (per aanbeveling gestemd)
VOOR: 80
TEGEN: 15
ONTHOUDING: 6

AANBEVELING 2: We bevelen aan dat de overheid een basisinkomen uitkeert aan alle volwassenen die niet meer ten laste vallen van hun ouders. Daarmee wordt gegarandeerd dat iedereen in z'n basisbehoeften kan voorzien. Dat basisinkomen wordt betaald door de hoge inkomens zwaarder te belasten door middel van progressieve belasting.

STEMMING (per aanbeveling gestemd)
VOOR: 17
TEGEN: 69
ONTHOUDING: 13

COMMISSIE 4: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er wereldwijd een eerlijke concurrentiestrijd bestaat tussen bedrijven?

AANBEVELING 1 : We bevelen aan dat de controle op multinationals aangescherpt moet worden door te kijken naar de ecologische en sociale aspecten van deze bedrijven. Er wordt gewerkt met codes per sector: groen = goed, oranje = werk aan de winkel + tijdelijke invoerrechten en rood = producten mogen niet ingevoerd worden. Daarnaast subsidieert Europa bedrijven (ook buiten Europa) die ecologisch en sociaal verantwoord bezig zijn, bijvoorbeeld door de verlaging van invoerrechten.

AANBEVELING 2: We bevelen aan dat er meer ingezet moet worden op lokale productie en lokale winkels. Dit kan door middel van gemeentelijke/regionale fora of informele verenigingen waar lokale bedrijven vrijwillig kunnen aansluiten. Binnen deze informele verenigingen kunnen bedrijven ideeën uitwisselen, samen acties opzetten of elkaar (financieel) ondersteunen.

STEMMING

VOOR: 52

TEGEN: 13

ONTHOUDING: 39

IMPACT VAN GLOBALISERING

COMMISSIE 5: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat wereldwijd werknemers in veilige, gezonde en comfortabele werkomstandigheden kunnen werken?

AANBEVELING 1: We bevelen aan dat er gewerkt wordt aan een gezondere combinatie van werken en leven zodat alle werknemers mentaal en fysiek kunnen bekomen. Daartoe kan gelet worden op het aantal uren, verlofdagen en pauzes. Wanneer er overmatig druk wordt gezet op werknemers en bedrijven/organisaties hierbij de regels overtreden, moeten bedrijven gesanctioneerd worden.

AANBEVELING 2: We bevelen aan dat er via steekproeven onverwachte en strenge overheidscontroles plaatsvinden op de werkvloer. De rapporten hierover moeten gepubliceerd worden zodat de consument op de hoogte is. Om de bevolking beter te informeren, kunnen de producten gelabeld worden met kleurcodes en wordt een website opgezet waar bedrijven scores krijgen. Er wordt bovendien een systeem van beloning en sanctiëring opgezet om bedrijven aan te moedigen de regels te volgen.

STEMMING

VOOR: 77

TEGEN: 15

ONTHOUDING: 13

COMMISSIE 6: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het dumpen van overschotten (door overproductie van bedrijven) in andere landen niet nefast is voor hun lokale economie?

AANBEVELING 1: We bevelen aan dat de Belgische overheid de economische subsidies eerlijker verdeelt. Zo kunnen duurzame Belgische bedrijven die produceren voor de eigen markt beter concurreren met multinationals.

AANBEVELING 2: We bevelen aan dat bedrijven hun productieoverschotten geven aan sociale initiatieven zoals de voedselbank, Poverello, moeders voor moeders, kringloopwinkels, ... in plaats van ze te dumpen op kwetsbare markten. Bedrijven die zich op deze manier sociaal engageren, worden beloond met subsidies.

STEMMING
VOOR: 47
TEGEN: 36
ONTHOUDING: 23

HET VLAAMS PARLEMENT- POLITIEKE ONGELIJKHEID

DEMOCRATIE

COMMISSIE 1: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat burgers op een representatieve manier kunnen participeren aan besluitvormingsprocessen?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er jaarlijks en wanneer er zich belangrijke politieke keuzes aandienen een volksraadpleging wordt georganiseerd. De raadpleging is verplicht voor volwassenen en verloopt via verschillende kanalen, zowel digitaal als schriftelijk. Op deze manier worden zoveel mogelijk mensen bereikt. Er wordt geïnformeerd en gesensibiliseerd over de volksraadpleging.

STEMMING
VOOR: 134
TEGEN: 13
ONTHOUDING: 19

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat verplichte projecten doorheen het hele schooljaar georganiseerd worden, waarbij praktijk en theorie samen aan bod komen. Hierdoor groeit het politieke en maatschappelijke bewustzijn van jonge mensen. Dit gebeurt binnen schoolverband en tijdens de schooluren. Experts en politici worden uitgenodigd, klassen worden gemengd en er worden geen punten aan toegekend. Ook voor thuisonderwijs wordt dit in de eindtermen opgenomen.

STEMMING
VOOR: 148
TEGEN: 9
ONTHOUDING: 9

Herbekijk de speech hier: <https://youtu.be/YNob6oN7Owo>

COMMISSIE 2: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat burgers zich kunnen vinden in beleidsbeslissingen die worden genomen door politici?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat burgers op een heldere en neutrale manier geïnformeerd moeten worden over het democratisch systeem in België, het wetgevend werk van de parlementen, de standpunten van de verschillende partijen en hun agendastandpunten. Dit wordt aangeboden via fysieke informatiebrochures voor iedereen en een neutrale app, in verschillende talen.

STEMMING
VOOR: 144
TEGEN: 4
ONTHOUDING: 15

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er moet gewerkt worden aan een meer toegankelijke en transparante debaatcultuur. Dit houdt onder meer het volgende in: taal, werkwijze, inzicht in verschillende beleidsniveau's,... Op deze manier voelen burgers zich meer aangesproken en kan de diversiteit binnen de wetgevende organen groeien.

STEMMING
VOOR: 118
TEGEN: 6
ONTHOUDING: 42

AANBEVELING 3: Wij bevelen aan dat beleidsmakers verplicht een periode les volgen over hun bevoegdheden, met als doel om geïnformeerde beslissingen te kunnen nemen. Deze leerperiode dient om op de hoogte te zijn van wat er leeft binnen het betrokken maatschappelijke domein en om binnen de sector te netwerken.

STEMMING
VOOR: 102
TEGEN: 2
ONTHOUDING: 35

Herbekijk de speech hier:

https://www.youtube.com/watch?v=xhT-likhF00&list=PL-FKdiNKR8CnDlr5sudsVzokY_irjTQdR&index=2

DE STEM VAN HET VOLK

COMMISSIE 3: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de participatie van jongeren aan het beleid groter wordt?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er een allesomvattend schooltraject "Politiek-maatschappelijke vorming" ingericht wordt, vanaf het eerste tot en met het zesde jaar secundair onderwijs. Deze vorming wordt in alle richtingen en onderwijsvormen aangeboden. Dit traject is niet sporadisch en geeft scholen de vrijheid om zelf een opbouw voor te stellen in het lessenpakket, geïntegreerd in OF verspreid over verschillende vakken. Het traject is ook aangepast aan de leeftijd. Het dient gegeven te worden door deskundigen en in een interactieve vorm onderwezen te worden (met debatten, bijwonen van zittingen, organiseren van peilingen, en pas vanaf de bovenbouw theoretische onderbouwing). Als laatste is het belangrijk dat dit een degelijke basis meegeeft in kritisch denken, je mening formuleren, politieke organisatievormen en het politieke landschap.

STEMMING
VOOR: 148
TEGEN: 8
ONTHOUDING: 10

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat jongeren stemrecht op lokaal (gemeentelijk) niveau krijgen vanaf 16 jaar. Beter nog, het zou zeer voordelig zijn wanneer ze allemaal het eerder genoemde schooltraject "Politiek-maatschappelijk vorming" hebben doorlopen.

STEMMING
VOOR: 118
TEGEN: 18
ONTHOUDING: 30

Herbekijk de speech hier: [PLENUM \(b\)XL JONGEREN SPEECH - COMMISSIE 3: STEM VAN HET VOLK - YouTube](#)

COMMISSIE 4: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de participatie van minderheidsgroepen (vrouwen, armen, LGBTQIA+, etnische minderheidsgroepen, etc.) aan het beleid groter wordt?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat er in het onderwijs – basisscholen, secundaire scholen, volwassenenonderwijs – meer aandacht wordt besteed aan filosofie, politiek en samenleving. Deze leerinhoud moet uiteraard aangepast worden aan de leeftijd en richting. Bij uitbreiding dient deze leerinhoud ook in de inburgeringscursus verwerkt te worden. In het secundair onderwijs moet dit een verplicht vak zijn van één lesuur per week.

STEMMING
VOOR: 126
TEGEN: 19
ONTHOUDING: 21

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat er terug een opkomstplicht i.p.v stemrecht ingevoerd moet worden voor de lokale verkiezingen, zodat iedereen gehoord kan worden.

STEMMING
VOOR: 122
TEGEN: 11
ONTHOUDING: 33

AANBEVELING 3: Wij bevelen aan dat leerkrachten regelmatig bijgeschoold moeten worden over de huidige maatschappij en het politieke landschap, met een extra focus op het leren omgaan met diversiteit.

STEMMING
VOOR: 138
TEGEN: 18
ONTHOUDING: 10

Herbekijk de speech hier: [PLENUM \(b\)XL JONGEREN SPEECH - COMMISSIE 4: STEM VAN HET VOLK - YouTube](#)

WERELDWIJDE VERHOUDINGEN

COMMISSIE 5: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ieder land evenveel macht heeft op het politieke toneel?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat vanaf een meerderheid van 80% (=12/15) het vetorecht in de VN-veiligheidsraad niet meer kan worden ingeroepen.

STEMMING
VOOR: 123
TEGEN: 16
ONTHOUDING: 27

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat een internationaal orgaan door NGO's moet worden opgericht om de taak van ontwikkelingshulp op zich te nemen. Middelen (voor onderwijs en ontwikkelingssamenwerking) gaan zo niet via regeringen. Het doel is het afbouwen van de afhankelijkheid.

STEMMING
VOOR: 73
TEGEN: 37
ONTHOUDING: 56

Herbekijk de speech hier: [PLENUM \(b\)XL JONGEREN SPEECH - COMMISSIE 5: WERELDWIJDE VERHOUDINGEN - YouTube](#)

COMMISSIE 6: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er wereldwijd minder conflicten zijn die op hun beurt ongelijkheid doen groeien?

AANBEVELING 1: Wij bevelen aan dat jongeren op termijn wereldwijd les moeten krijgen op maat en financieel ondersteund moeten worden (prijzen, voeding, tweedehandsboeken). Hierbij wordt rekening gehouden met een maximumfactuur, want een stabiel, divers en objectief onderwijs zorgt voor een betere (meer verdraagzame) opvoeding en minder conflicten.

STEMMING
VOOR: 140
TEGEN: 8
ONTHOUDING: 18

AANBEVELING 2: Wij bevelen aan dat extra opvangcentra, sociale woningen en voedselpakketten voorzien worden ten einde de kloof tussen arm en rijk (oorzaak van talloze conflicten en opstanden) zo klein mogelijk te houden.

STEMMING
VOOR: 136
TEGEN: 10
ONTHOUDING: 20

Herbekijk de speech hier: [PLENUM \(b\)XL JONGEREN SPEECH - COMMISSIE 6: WERELDWIJDE VERHOUDINGEN - YouTube](#)

